

Андросова І. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

В сучасному світі велику роль приділяють інноваціям, які стали рушійною силою розвитку країн, у тому числі і економіки. Рівень інноваційної діяльності підприємств впливає на конкурентоспроможність компаній на ринках не тільки України, а й світу.

До складу інноваційної економіки входять шість основних елементів: наука; освіта; інноваційна промисловість, що реалізує ноу-хау; людський капітал (включаючи якість життя та спеціалістів з високою кваліфікацією); інноваційна система, що включає законодавчу базу та матеріальні складові інноваційної системи; сприятливі умови функціонування наукової сфери, праці та життя інноваторів [1].

На сучасному етапі розвитку Україна має застарілі технології та слабку базу інноваційних розробок, лише мала частина підприємств може дійсно конкурувати на ринках інших країн. Низький рівень інноваційної активності у регіонах, мала технічно-матеріальна база, низька оплата праці науковців не дають поштовх до постійного розвитку інновацій та їх впровадження. Розвиток інновацій є викликаною необхідністю, основні чинники є конкурентна боротьба, зростаючий попит споживачів та їх специфічність вибору товару чи послуги, зростання технічного потенціалу, втримання позицій на ринку та завоювання нової частки, пошук вирішення проблем, які виникають у підприємницькій діяльності та потребують іншого підходу до вирішення, підтримка та забезпечення престижу та цінності компанії, наукове відкриття та інтернаціоналізація науки, винахідництво [5].

За останні десятиліття світ перейшов від статистичних конкурентних переваг до динамічних та інноваційних досягнень, що свідчать перехід країни до інноваційного шляху розвитку та здобуття нового соціально-економічного рівня життя. Головним орієнтиром для оцінки інноваційних процесів в світі є

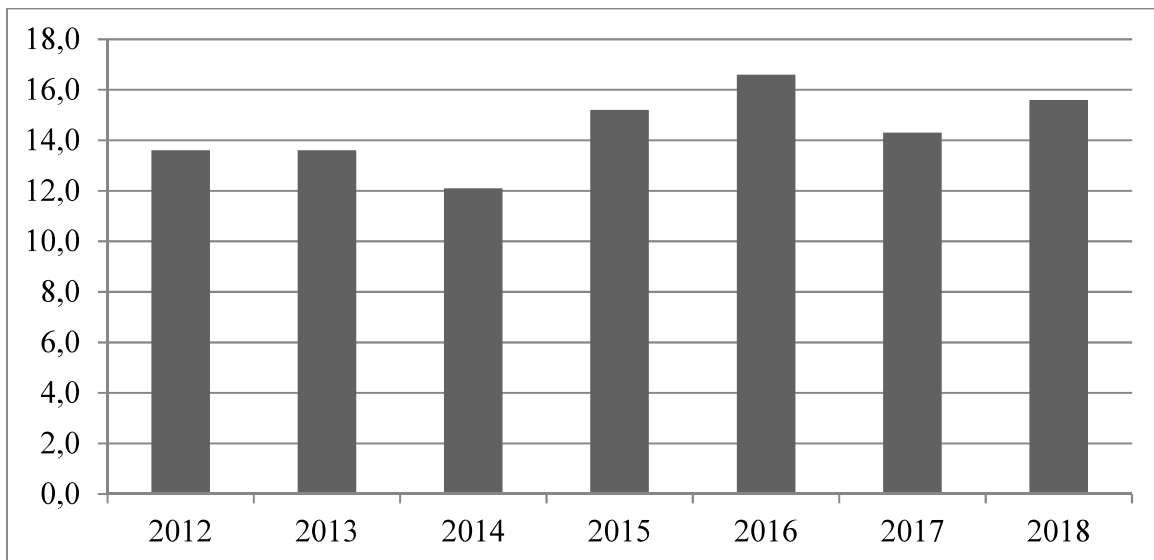
глобальний інноваційний індекс, що був введений в 2007 році у Корнельському університеті. Цей показник характеризує рівень впровадження інновацій в різних сферах, таких як освіта, бізнес, інституції, інфраструктура, та формує рейтинг серед 129 країн.

За даними 2019 року Україна займає 47 місце з показником 37,4. Перше місце у рейтингу займає Швейцарія з показником 67,24, країни-сусіди України мають такі показники: Польща – 41,31 (39 місце), Росія – 37,62 (46 місце), Білорусь – 32,07(72 місце), Молдова – 35,52 (58 місце).

Для подальшого росту індексу та росту в інноваційній сфері Україні слід провести реструктуризацію економіки, що буде направлена на розвиток економічної активності в нових (нетрадиційних) видах діяльності. За спостереженнями вчених інновації – це найбільш ефективний каталізатор поживлення економіки, вони сприяють економічній реструктуризації, росту виробництва та являються головним джерелом економічного росту в країні [4].

Для росту рівня інновацій варто збільшити частку структури підприємств, що впроваджують інновації. За даними Державної служби статистики України лише 15,6% підприємств дійсно взяли курс на інноваційний розвиток у 2018 році. Таку тенденцію країна зберігає на протязі 4 років (рис.1).

Основною причиною такого низького впровадження інновацій є відсутність фінансування. Основні фінансові надходження є власні. Лише в 2018 р. були зроблені такі фінансування на вітчизняних підприємствах: власні – 10742 млн. грн., державний бюджет – 639,1 млн. грн., інвестори-нерезиденти – 107 млн. грн., інші джерела – 692 млн. грн.. Отже, у країні слабо розвинуте державне фінансування, підприємства можуть розраховувати лише на самофінансування, що не є пріоритетом для підприємців, та фінансування з-за кордону. Недостатність фінансування інновацій призведе до занепаду інноваційного розвитку країни та втрати конкурентоспроможності в світі [6].

Рис. 1. Частка кількості підприємств, що впроваджували інновації, в загальній кількості промислових підприємств, % [2]

Перехід до нової інноваційної політики повинен супроводжуватись вдосконаленнями в сфері освіти та науково-технічної діяльності та в сфері економіки. Ключові напрямлення розвитку країни у цьому напрямленні прописані у стратегії ЄС «Європа-2020. Стратегія розумного, стійкого і всеосяжного росту»:

1. Створення Європейського дослідницького простору.
2. Покращення умов для бізнесу та інновацій.
3. Впровадження партнерства між ЄС та країнами-учасниками.
4. Укріплення та розвиток політичних інструментів для розвитку інноваційної сфери.
5. Розширення партнерських відносин між освітою, бізнесом та наукою.[3]

Отже, для України вказані стратегічні кроки допоможуть впровадити інноваційну модель економіки у короткі строки та виступають орієнтирами для подальшого розвитку. Враховуючі роль бізнесу у формуванні попиту на інновації, зміна орієнтиру на такий вид діяльності буде мати основне значення. Це допоможе при завоюванні нових ринків та виходу на світовий ринок. При допомозі влади, українські підприємці за наявності інновацій стануть більш конкурентоздатні та матимуть перспективи для покращення позицій на ринку.

Список використаних джерел:

1. Цилорик Г. І. Інноваційна діяльність в умовах економічної конкуренції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lerc.ru/?part=articles&art=11&page=37>.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Україна піднялася на 7 позицій у Глобальному індексі інновацій // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://talks.happymonday.com.ua/ukraina-u-globalnomu-indeksi-innovacij/>.
4. Гринько Т. В. Сутність інноваційної активності підприємства та її оцінка / Т. В. Гринько // Бізнес Інформ: Науковий журнал, 2011. – №11 (406). – С. 62-64.
5. Гринько Т. В. Формування системи управління інноваційним потенціалом підприємства: теоретичний аспект / Т. В. Гринько, С. О. Єфімова // Сучасні технології управління розвитком підприємств України: механізми, реалії, перспективи: Колективна монографія / за заг. ред. Т. В. Гринько. – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2016. – С. 23-32.
6. Аналіз індекса інноваційного розвитку//[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>.